

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת העברית ביסודי

קריאה דיאלוגית שיתופית של ספר

תוכנית הוראה לכיתות א-ב

של הספר

בַּלְגוֹר

החמור שבא לגור

המזכירות הפדגוגית, אגף שפות – הפיקוח על הוראת העברית ביסודי

פיתוח והובלה של התוכנית: ד"ר לימור קולן, מפמ"ר עברית בגיל הרך וביסודי
פיתוח יחידת ההוראה: ללי מור, מדריכה ארצית, הפיקוח על הוראת העברית ביסודי,

המזכירות הפדגוגית, אגף שפות

עריכת לשון: רותם פייביש

תשפ"ו, 2026

קריאה דיאלוגית שיתופית של ספר בכיתה

הקדמה

קריאה דיאלוגית שיתופית של ספרים עם תלמידים בכיתה היא חלק מתוכנית הלימודים להוראת הספרות ולקידום האוריינות הלשונית ביסודי. הקריאה השיתופית עם הילדים תתנהל לאורך השנה, ותהווה עוגן רגשי ופדגוגי. הספר ישמש מצע לקידום האוריינות הלשונית, ללמידה חברתית-רגשית (SEL) וללמידה בין-תחומית עשירה.

עקרונות הליבה של הקריאה הדיאלוגית

הקריאה הדיאלוגית אינה פעילות פסיבית, אלא תהליך קריאה דינמי ואינטראקטיבי הנשען על ארבעה עקרונות פשוטים:

1. **קריאה קולית:** הילדים מתכנסים יחד לחוויית קריאה משותפת. המורה מוביל את המפגש בהקראה קולית סוחפת.
2. **עצירות לשיח (דיאלוג):** ההקראה מלווה בעצירות קצרות בנקודות מפתח בעלילה לשיח ספונטני ומונחה, בהן הילדים מגיבים לטקסט, משוחחים זה עם זה ויחד מגלים את משמעות הסיפור. תפקיד המורה הוא לזמן הזדמנויות לשיחה (לפני, במהלך ובסיום הקריאה), ולהדגים תהליכי חשיבה, הרהור והעמקה ברעיונות העולים מן הסיפור ("מעניין למה הגיבור פעל כך?"; "מה הייתם עושים במקומו?").
3. **קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:** הקריאה השיתופית כוללת גם חזרה אל הטקסט לקטעים נבחרים, משפטים יפים או איורים משמעותיים בסיפור. המפגש החוזר עם הטקסט מאפשר לילדים להבחין בפרטים חדשים, לצלול לעומקם של הרעיונות ושל הדמויות ולפתח חשיבה מורכבת יותר.
4. **הספר כעוגן ללמידה:** הספר אינו רק יעד בפני עצמו, אלא נקודת מוצא ומצע עשיר למסלולי למידה ויצירה מגוונים – יצירה, כתיבה ולמידה בין-תחומית עשירה.

הספרים מעמיקים את ההיכרות של הילדים עם עצמם ועם סביבתם, ומרחיבים את אופקיהם. כיוון שהסיפורים עוסקים גם ביחסים בינאישיים ובסוגיות ערכיות, ניתן לקדם באמצעותם למידה חברתית-רגשית ולפתח מודעות עצמית, אמפתיה והבנה חברתית. גישת ההוראה הדיאלוגית מעמידה במרכז המפגש עם הספר את השיח – בין הילדים לסיפור, בין הילדים למורה, ובין הילדים לבין עצמם. כקורא המנוסה, המורה ממלא כאן תפקיד קריטי של "סוכן שיח" – הוא מאתר הזדמנויות לשיח ומנווט אותו באופן מכוון – תוך כדי הקריאה ולאחריה.

[להרחבה ראו [קריאה דיאלוגית של ספרי ילדים ונוער – מודל הוראה הוליסטי, דגשים](#)]

הנחיות

הקריאה הדיאלוגית משקפת גישה הוליסטית וחוייתית, המציבה את השפה ואת הספרות בהקשרן הטבעי והתרבותי. מטרות התוכנית:

- * הנאה מקריאה של ספרים ועידוד קריאה
- * פיתוח כישורי השיח וההבעה: דיאלוגיות בשיחה ושיח מורחב
- * הרחבת אוצר מילים וידע לשוני
- * קידום שטף קריאה והבנת הנקרא
- * עידוד כתיבה
- * הרחבת ידע תוכן וסקרנות אוריינית
- * טיפוח ההון התרבותי

הנחיות והיערכות מוקדמת

- יש להצטייד בעותקים כמספר התלמידים, או לכל הפחות ספר לכל שני תלמידים.
- חשוב לקרוא את פרקי הספר מראש.
- יצירת סביבה מזמינה: קריאה משותפת זקוקה לאווירה נעימה ומזמינה. דאגו לסביבה שקטה, הפחיתו גירויים ככל הניתן (כמו לוחות עמוסים או רעשי רקע) והתאימו את התאורה בכיתה.

בלגור

מאת: תלמה אדמון והילה חבקין

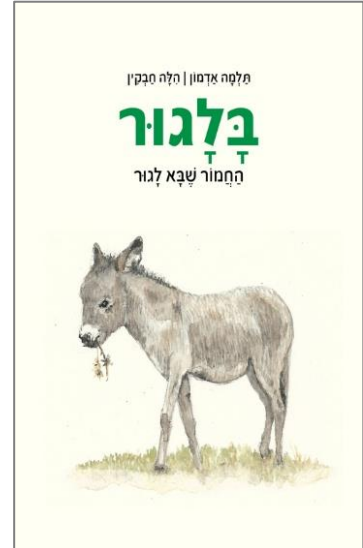
הוצאת אסיה, 2024

תקציר

הספר **בלגור** מספר את סיפורו המרגש של חמור תועה המגיע אל שדה המשפחה בכפר, ועל הקשר העמוק שנוצר בינו לבין בני הבית. במרכז העלילה עומד ילד בן חמש, שברגישותו ובנחישותו סוחף את משפחתו כולה לדאוג לחמור ולטפח אותו.

העלילה העשירה מציפה סוגיות ערכיות ורגשיות המהוות מצע פורה לשיח פתוח עם הילדים: חמלה ואחריות כלפי בעלי חיים, דינמיקה משפחתית מגויסת, סקרנות וחקירת הטבע הסובב,

והערך המעצים שבנתינה ובהצלחת האחר. יחידת הוראה זו מזמנת שיחה משותפת, מעוררת מחשבה ורגש, המאפשרת לילדים להשליך מתוך עולם הסיפור על עולמם האישי.

הנחיות ודגשים

הכנה לקראת הקריאה

חשוב להצטייד בעותק של הספר לכל לומד או לכל שני ילדים. אפשר לרכוש את הספרים בגפ"ן במארזי הספרים לקריאה הדיאלוגית.

מומלץ לקרוא את מסמך ההנחיות "[קריאה דיאלוגית מודל הוראה הוליסטי – דגשים](#)

[והנחיות](#)".

מהלך ההוראה

הדיאלוג והפעילויות מוצעים בהתאם לשלושה שלבים:

- טרום-קריאה
- במהלך הקריאה
- לאחר סיום קריאת הספר

הנחיות לשיח דיאלוגי עם התלמידים

בקריאה הדיאלוגית יש חשיבות לשמור על רצף הסיפור וההנאה ממנו, לצד עצירות קלות להבהרת מושגים ולשיחה על נושאים העולים מהטקסט.

* **שאלות במהלך קריאת הסיפור** - ההמלצה להלן היא לעצור 2-3 פעמים (ליד כל שאלה מצוין המקום המדויק בפרק בו כדאי לעצור).

* **שאלות לשיחה והעמקה בקריאה חוזרת** - בסיום כל פרק יש לחזור לקטעים מתוכו, לשאול שאלות ולעורר שיח (אפשר לבחור 1-2 נושאים לשיחה).

* **במעברים** בין הפרקים מוצעות שאלות לשחזור והזכרות מה היה בפרקים הקודמים או ניבוי למה יהיה בפרק הבא.

הצעות לפעילויות

לאחר קריאת הפרק והשיח מוצעות פעילויות לעיבוד ולהרחבה כגון כתיבה, יצירה ומשחק. המורים יכולים לבחור פעילות אחת או יותר. ביחידה זו אנו מציעים ללוות את המפגש עם הספר בכתיבה, ביצירה ובהבעה בתוך מחברת פעלתנית אישית שילווה כל תלמידה ותלמיד.

מהי מחברת פעלתנית?

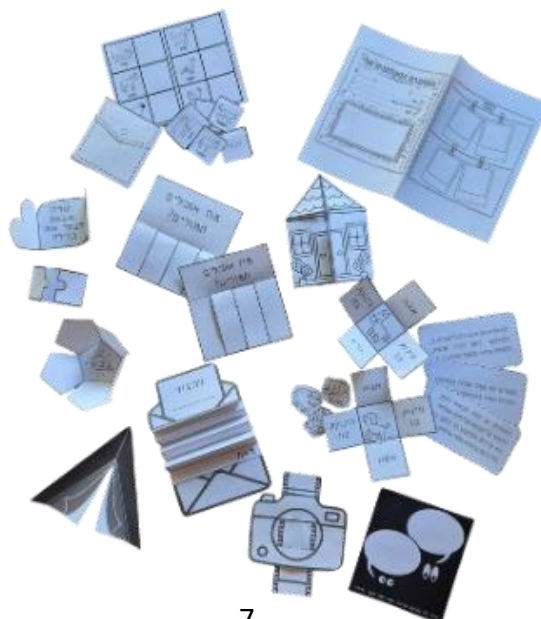
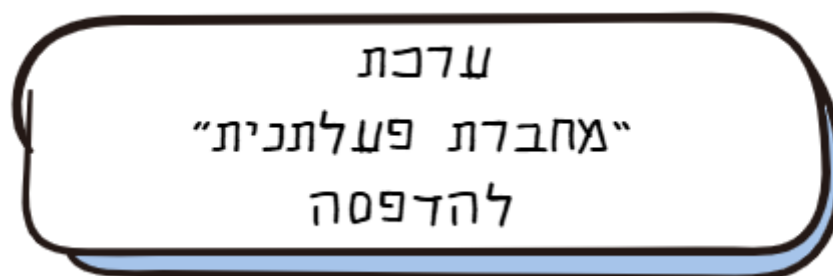
מחברת פעלתנית (Interactive Notebook) היא מחברת רגילה מכל סוג וגודל, ההופכת למרחב למידה דינמי ותלת־ממדי. במהלך הלמידה, התלמידים גוזרים, מקפלים ומדביקים במחברת אלמנטים גרפיים המוכנים מראש (כגון: חלוניות נפתחות, כיסים, כרטיסיות נשלפות ומניפות) פעולות אלו "מפעילות" את התלמידים באופן מוחשי: הן מעוררות סקרנות, מזמינות אותם לחשוף ולהסתיר מידע, ומספקות עוגן טקטי וחוייתי לכתיבה ולביטוי רגשי ואישי.

הרציונל הפדגוגי והלשוני

החיבור בין הקריאה הדיאלוגית לבין עבודת המחברת מייצר סינרגיה מדויקת:

- **עבור התלמידים** – עוגן לעיבוד הרגש ורצף למידה: הקריאה הדיאלוגית מזמנת עצירות מתודיות לשיח ולפרשנות אישית. המחברת מעניקה לשיח זה ביטוי קונקרטי, מייצרת עבור הילדים רצף למידה והנאה, והופכת לתוצר אישי ייחודי (פורטפוליו) שהם גאים בו.
 - **עבור המורים** – כלי מארגן וגמישות פדגוגית: המחברת משמשת כמסגרת עבודה מובנית ומארגנת להוראה, אך בו-בזמן מאפשרת למורה גמישות מלאה בבחירת הפעילויות, בהתאמתן לקצב הכיתה ובקביעת סדרן. כמו כן, היא מהווה כלי מיטבי להערכה מעצבת של תהליכי הבנת הנקרא וההבעה בכתב.
- המחברת הפעלתנית מותאמת במיוחד למסגרת החווייתית והגמישה של בית הספר של הקיץ, שבה מושם דגש על העשרת שפה ולמידה חווייתית ולמידה רגשית-חברתית (SEL). ההמלצה המתודית: בכל יום תוקדש שעה אחת לפחות להקראת הספר בהמשכים, לניהול שיח כיתתי דיאלוגי, ובעקבותיו – לכתיבה וליצירה במחברת בהתאם להצעות המפורטות להלן.

[\[קישור למחברת הפעלתנית – להדפסה\]](#)

בלגור

הערות וחומרי למידה	הצעות לפעילויות
<p>מי בבית? 1. ציירו בית את הסיה שמתה לכם. 2. גורו, קפלו והדביקו במחברת.</p>	<p>פעילות טרום-קריאה</p> <p>פעילות לפני הקריאה נועדה לעורר בילדים סקרנות, עניין וציפייה לקראת המפגש עם הספר. להלן הצעות לפעילות לפני הקריאה:</p> <p><u>פעילות 1: חיה בהפתעה</u></p> <p>טרם הצגת הספר, נאמר לילדים: דמיינו שהיום כשתחזרו הביתה תחכה לכם בבית הפתעה לא צפויה – חיה! איזו חיה הייתם רוצים שתבוא לביתכם? מדוע? האם זוהי חית מחמד? חיה גדולה או קטנה? ידידותית או טורפת? מוכרת או נדירה? הילדים יציירו את החיה בתוך הבית ויכתבו את שמה. כעת נציג את הסיפור.</p> <p><u>פעילות 2: מתבוננים בכריכה</u></p> <p>נקרא יחד את שם הסיפור ונשוחח עם הילדים על משמעות המילה "בלגור" המורכבת משתי מילים ובציפייה לסיפור על חמור שבא לגור. נתבונן בכריכה ונשאל: מה זה אומר שחמור בא לגור? היכן הוא יגור? אצל מי? האם ישמחו אליו או לא? מה הם היו אומרים אם חמור היה בא לגור איתם?</p> <p><u>פעילות 3: הקדשה</u></p> <p>נקרא את ההקדשה בעמוד 5.</p> <p><u>נשאל: למי מוקדש הספר? נסביר מהי הקדשה</u></p> <p>מחברות הספר מקדישות את הספר לנועה ומציינות שנועה "מבינה לליבם של חמורים". מה זה אומר? מה זה אומר "להוציא את הספר לאור"?</p>
<p>מומלץ לקרוא את מסמך ההנחיות "קריאה דיאלוגית מודל הוראה הוליסטי – דגשים והנחיות". יש להדפיס את המחברת הפעלתנית כמספר הילדים.</p>	<p><u>הנחיות לקריאה דיאלוגית של הספר</u></p> <p>נקרא את הסיפור בהמשכים, בכל יום פרק וגם נשוחח על הטקסט. על מנת שכולם יוכלו להאזין ולעקוב אחר הסיפור, רצוי להקפיד על דממה בזמן ההקראה. היו ערים לתגובות</p>

	<p>הילדים ועצרו מדי פעם כדי לחלוק רשמים ומחשבות. לפעמים נעצרו כדי לסייע בהבנת הסיפור על ידי ביאור מילה, פישוט משפטים מורכבים או שחזור סדר ההתרחשויות. בסיום כל פרק נעלה שאלות שיעמיקו את הבנת הטקסט ויחברו אותו לחיי הילדים. לפני קריאת פרק חדש אפשר להיזכר יחד מה קרה בפרק הקודם ולשער מה יקרה בפרק הנוכחי על פי הכותרת.</p>
--	---

פרק 1

תקציר

גיבור הסיפור אח-קטן מוצא חמור בחצר הבית ומראה אותו לאימו ולאחיו המכונה אח-אמצע. ביחד הם מאכילים אותו ונותנים לו שם. אמא מלמדת את אח-קטן מילים הקשורות למשפחת החמורים.

שאלות לשיחה במהלך הקריאה:

- בסוף העמוד הראשון של הפרק: למה הוא קורא לו חמור? מה אתם יודעים על חמורים? נאמר שבהמשך נלמד עוד על חמורים.
- בסוף העמוד השני של הפרק: מה זה אומר שהוא עדיין עיר?

קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:

- נקרא שוב את הפתיחה: "אמא, יצור שהוא לא פרה בא לגור!" ונשאל: איך אנחנו יודעים שהוא מתרגש?(הוא נכנס הביתה בדהרה, המשפט מסתיים בסימן קריאה, כתוב כי הוא צעק שלוש פעמים, פניו משולהבות מהתרגשות). האם קרה לכם שמצאתם בעל חיים (חתול, ציפור, חיפושית וכדומה)? מה עשיתם? כיצד הרגשתם? (שמחה, פחד, בהלה, רחמים וכדומה) האם נתתם לו שם?
- נקרא את הקטע "מעניין למי הוא שייך..." ונשאל למי לדעתכם שייך החמור? למה התכוון הילד שאמר שהחמור "שייך לעצמו"? אילו בעלי חיים אתם מכירים ששייכים לבני אדם? (כגון חיות מחמד, חיות משק ועבודה). כיצד מטפלים בני אדם בבעלי חיים ששייכים להם? (דואגים להם למזון, טיפול ואהבה). בעלי חיים ש"שייכים לעצמם" נקראים חיות בר (בר=טבע). כיצד הם משיגים מזון?

בסיום הפרק נותנים לחמור שם. נשאל מה זה אומר שנותנים למישהו שם? האם לדעתכם החמור יישאר לגור?

פעילות בעקבות הקריאה:

לומדים על חמורים

נחלק לילדים קטע מידע קצר.

הילדים יקראו בחברותא (2-3 ילדים בכל קבוצה).

קטעי מידע "חמורים הם לא טיפשים"

העשרת אוצר מילים

לומדים מילים בנושא משפחה של חמורים –

בסיפור אמא מסבירה לאח-קטן כיצד נקראים ההורים והצאצאים של החמורים. נחזור עם הילדים על המילים המוזכרות בפרק.

הילדים יכתבו בדף המיועד את השמות של משפחת החמורים:

אבא – חמור

אמא – אתון

תינוק – עיר

תינוקת (לא מוזכר בסיפור) – עירה

הרחבה

נכיר לילדים משפחות נוספות של בעלי חיים שבהן יש הגדרה ייחודית לתפקידים, נבצע בדף המיועד לכך משימת כתיבה דומה על משפחות נוספות לבחירת הילדים.

למורים: ראו דוגמאות באתר האקדמיה ללשון עברית על

[בעלי חיים – האב והאם וצאצאיהם.](#)

"חמורים לא טפשים"
קראו את קטעי המידע. נדדו והדביקו במחברת.

לחמורים יש יכלת טבעית להגן ולשמר על עצמם ועל חיית אחרות. הם ערניים וסורקים כל הזמן את קביבתם בחפוש אחר איזמים.

חמורים הם בעלי סבלות מדהימה ויכולים לעמד בתנאים קשים.

לחמורים זכרון יוצא דופן לטוח אורך, שמאפשר להם לזכר אנשים, מקומות וסיוות בקשר שנים רבות.

משפחה של חמורים

1. גזרו וקפלו
2. מרחו דבק מאחורי הריבוע עם החמור והדביקו במחברת.
3. כתבו מאחורי כל ריבוע את המילים המתאימות למשפחה של חמורים.

אבא
תינוק בן
תינוקת בת
אמא

משפחות בעלי חיים

1. בחרו ציור של חיה והדביקו במרכז.
2. גזרו וקפלו.
3. מרחו דבק מאחורי הריבוע המרכזי והדביקו במחברת.
4. כתבו מאחורי כל ריבוע את המילים המתאימות לחיה שבחרתם.

אבא
תינוק בן
תינוקת בת
אמא

פרק 2

תקציר

בפרק השני אח קטן יוצא בלילה אל בלגור ונשאר לישון לצידו. אבא, אמא ואח-אמצע מגיעים בבוקר וביחד כולם ממשיכים לטפל בחמור.

שאלות לשיחה במהלך הקריאה:

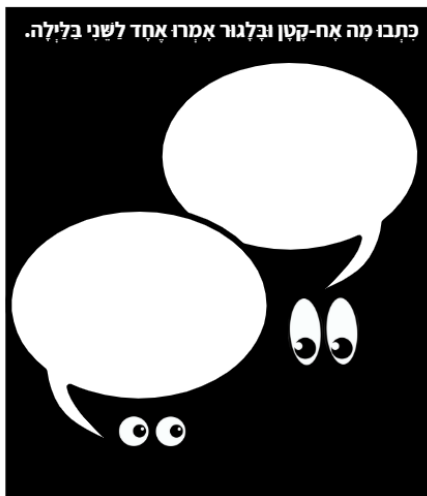
- בעמוד הראשון של הפרק אחרי המשפט: "לכן קם אח-קטן, נגש אל דלת הבית, טובב את המפתח ויצא בשקט אל העלטה שבחוץ". נשאל: מה דעתכם על המעשה של אח-קטן שיצא אל בלגור בלילה? מה לדעתכם יקרה כשהוא יצא?

קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:

- נקרא את הקטע "אח-אמצע רץ בעקבותיו, השיג אותו ושלח ידו כדי לעזור בנשיאת הדלי" ונשאל: מדוע ההורים מתפללים משיתוף הפעולה בין האחים? מה גרם להם לא לריב הפעם? באילו דברים אתם משתפים פעולה עם אחים או חברים? נשוחח על שיתוף פעולה בבית ובכיתה כשיש מטרה משותפת כמו טיפול בבעל חיים או משימות אחרות.
- נציין כי לילד הצעיר קוראים בסיפור "אח-קטן", לאחיו קוראים "אח-אמצע", האם לדעתכם יש עוד אחים או אחיות בסיפור? כמה? לפי מה אתם יודעים? איך יקראו להם? האם נשמע עליהם בסיפור? למה לדעתכם אין להם שמות בסיפור?

הצעה לפעילות – שיחה בחושך

דמיינו שיחה בין אח-קטן לבלגור בשעת לילה, וכתבו מה כל אחד מה היו אומר לחברו. הדביקו במחברת.

פרק 3

תקציר

בפרק השלישי מגיעה אחות-גדולה מהצבא ונראה שהיא אינה מגלה עניין בבלגור. אח-קטן מתעורר שוב בלילה ומודאג מבידודו של החמור.

פעילות טרום-קריאה – נזכרים ומשחזרים את הפרקים

הקודמים:

נתבונן באיור שבפרק הקודם ונשאל: מי באיור? היכן הוא נמצא? מה הוא עושה? כיצד הוא הגיע לשם? ולמה? נזכר יחד באח-קטן ששמע קול בלילה, יצא אליו, פגש את בלגור ונרדם בחצר.

שאלות לשיחה במהלך הקריאה:

- בסוף העמוד הראשון של הפרק נשאל האם לדעתכם האחות מחבבת את בלגור או לא? הסבירו למה כן (למשל היא אומרת שהוא חמוד) ולמה לא (לא מדברת איתו). האם יכול להיות שהיא לא מדברת אליו ובכל זאת אוהבת אותו?
- בסוף העמוד השני של הפרק נשאל מה אח-קטן מרגיש כשהוא מגלה שהדלת נעולה? כשהוא מנסה לטפס ולפתוח את החלון ומגלה שהוא סגור? כשהוא שומע את בלגור צועק? כשהוא אומר שהוא צריך ללכת אליו? נעלה בשיחה רגשות שונים כגון עצוב, כועס, מתוסכל, בודד, מתגעגע, דואג, פוחד ועוד.

הצעות לפעילויות בעקבות הקריאה:

רגשות

נחלק לילדים מצבים מתוך הפרק ונבקש מהם לקרוא אותם ולכתוב איזה רגש מרגיש אח-קטן בכל רגע. נעזר ברגשות שעלו בשיח תוך כדי ההקראה ובמילים נוספות.

- אחות-גדולה לא דיברה אל בלגור.
- אח-קטן רץ לדלת אך היא הייתה נעולה.
- אח-קטן ניסה לפתוח את החלון אך הוא היה נעול.

- אח-קטן שמע את בלגור בוכה בלילה.
- אח קטן אמר לאמא שבלגור לבד בחושך.
- אבא יוצא עם אח-קטן לבדוק שבלגור בסדר.
- אח-קטן מלטף את בלגור מעבר לגדר ומדגדג אותו.

העשרת אוצר מילים

לומדים מילים בנושא קולות של בעלי חיים –

1. נשאל מי משמיע את הקולות שהוזכרו בפרק שקראנו?

נפרש את המילים ונדגים את הקולות:

נהמה רועמת? מנוע המכונית

דיבור בטלפון? אחות-גדולה

אנקות של מאמץ? אח-קטן

יפחות קטנות של בכי? אח-קטן

נערות? בלגור

2. מכירים קולות וצלילים של בעלי חיים – מראים כרטיס

עם תמונה של בעל חיים, משמיעים את הקול של בעל

החיים, ואומרים את המילה שמתארת את הקול

(לדוגמה: החמור נוער - אי-אה).

3. משחקים – הילדים כותבים את שמות הקולות

המתאימים לכל בעל חיים לצד הכרטיס, גוזרים

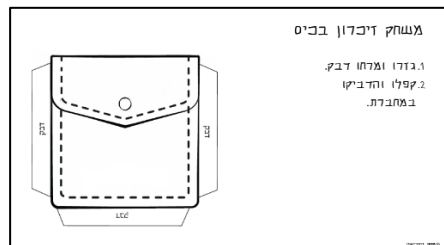
ומשחקים במשחק זיכרון. מכינים כיס לאחסון הקלפים

ומדביקים אותו במחברת.

ניבוי לקראת הפרק הבא: נשאל מה אתם חושבים שיקרה

עם בלגור?

 חמור	נוער	 פיל	 כלב
 חתול		 סוס	 יונה
 דב		 כבשה	 תרנגול

פרק 4

תקציר

בפרק הרביעי אח-אמצע חוקר על אודות צמחים

שמשמשים למאכל לחמורים. זהו פרק קצר שניתן לקרוא

בקריאה רציפה.

<div data-bbox="204 277 651 528"> <p>מזון של חמורים מתוך הספור</p> </div> <div data-bbox="209 645 655 891"> <p>מזון של חמורים</p> <ol style="list-style-type: none"> כתבו בתוך כל רצועה מה אוכלים החמורים. גזרו והדביקו במחברת. צירו ציור מתאים מתחת לכל מלה. <p>מה אוכלים חמורים?</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 60px;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> </table> </div> <div data-bbox="209 954 655 1200"> <p>מזון של בעלי חיים</p> <ol style="list-style-type: none"> כתבו בתוך כל רצועה מה אוכל בעל החיים שבחרתם. גזרו והדביקו במחברת. צירו ציור מתאים מתחת לכל מלה. <p>מה אוכלים ?</p> <table border="1" style="width: 100%; height: 60px;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> </table> </div>							<p>קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:</p> <p>אח-אמצע קורא על צמחים כדי ללמוד איך לטפל בבלגור, הוא רוצה לדעת מהו המזון של חמורים. כיצד הוא מחפש מידע? אם הייתם רוצים לדעת איזה מזון לתת לחיית המחמד שלכם או בעל חיים אחר, היכן הייתם אוספים מידע?</p> <p>הצעות לפעילויות בעקבות הקריאה:</p> <p><u>מה אוכלים חמורים?</u></p> <p>נכיר את מזונם של החמורים בעזרת דף עם תמונות הצמחים המוזכרים בפרק. התלמידים יבחרו ארבע מילים ויכתבו אותן על הדף, יגזרו וידביקו במחברת. אפשר לצייר במחברת את הצמח המתאים מאחורי כל מילה.</p> <p><u>חוקרים צעירים – מזונם של בעלי החיים</u></p> <p>נבחר בעל חיים ונחקור יחד מהו המזון שהוא אוכל. התלמידים יכתבו את המזונות במקומות המיועדים לכך, יגזרו וידביקו במחברת. אפשר לצייר במחברת את הצמח המתאים מאחורי כל מילה.</p>
	<p>פרק 5</p> <p><u>תקציר</u></p> <p>בפרק החמישי מגיע איש מהמועצה לקחת בכוח את בלגור בעקבות תלונה של השכנה על הנעירות שלו. החמור נושך את האיש ואמא משכנעת אותו להשאיר בינתיים את בלגור בחצר. אח-קטן נבהל ובוכה.</p> <p>שאלות לשיחה בעקבות הקריאה:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ בסוף העמוד הראשון של הפרק נשאל מה קרה? מה האיש עשה? איך הגיב אח-קטן? ממה הוא פוחד? מה אמא עשתה? מה אתם חושבים שיקרה עכשיו? ▪ באמצע העמוד השלישי של הפרק לאחר שמספרים על השכנה, נעצור ונשאל: למה תושבי השכונה מכנים אותה בשם חמוצה? נכיר את הביטוי "<u>פנים חמוצות</u>". 						

נתבונן באיור של השכנה עם פני הלימון, נבקש מהתלמידים לחקות את הבעת פניה ולתאר את ההרגשה שהם מרגישים (אפשר לטעום לימון ולשים לב כיצד החמיצות גורמת להבעת פנים להתכווץ).

קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:

- בפרק קראנו שהשכנה טוענת שהנעירות של החמור מפריעות לה לישון בלילה. כיצד לדעתכם הצליחה אמא לשכנע את האיש מהמועצה לא לקחת את החמור? איך אפשר לדעתכם לגרום לשכנה להסכים לכך שבלגור יישאר בחצר?

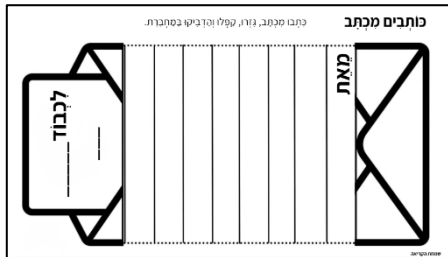
הצעות לפעילויות בעקבות הקריאה:

מכתב לשכנה

אח-קטן רוצה לשכנע את השכנה שבלגור יישאר בחצר שלהם והוא כותב לה מכתב. חשבו וכתבו מה הוא יספר לה על בלגור, מה הוא יבקש ממה ומה הוא יציע לה כדי לפתור את הבעיה.

שיחה בין אמא לאיש מהמועצה

בזוגות: הציגו בזוגות את השיחה בין אמא לבין האיש מהמועצה. חשבו אילו דברים האמא אומרת כדי לשכנע את האיש לא לקחת את בלגור. חשבו מה הוא עונה לה.

פרק 6

תקציר

בפרק השישי אנשי המועצה באים ומנסים למשוך את בלגור בכוח בעזרת טרקטור. בלגור מתעקש לא ללכת ולכן נופל ונפצע. אמא, אבא, אח-אמצע ורון הווטרינר מגיעים כדי לעזור ומחזירים את בלגור הביתה.

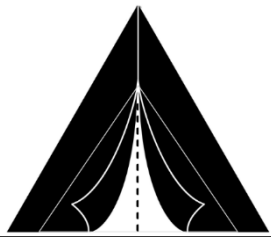
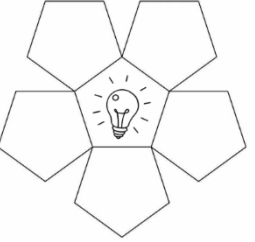
פעילות טרום-קריאה – נזכרים ומשחזרים את הפרקים

הקודמים:

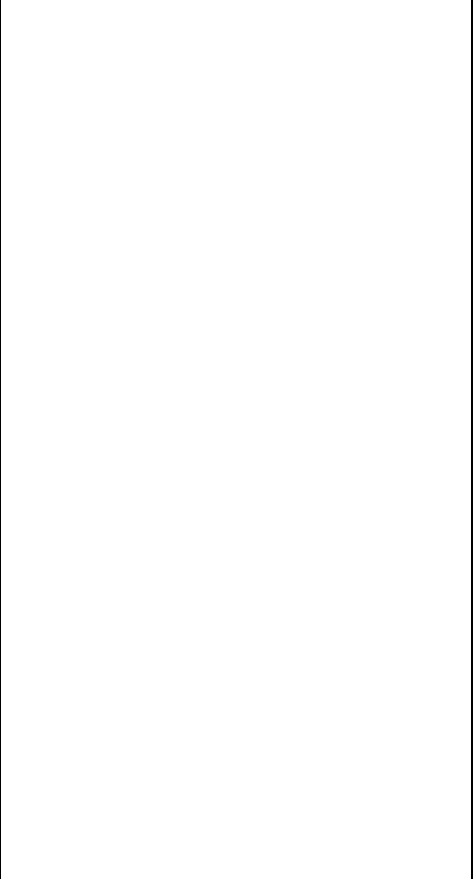

נחזור על הסיפור בעזרת מילים. נניח על השולחן מילות מפתח מהסיפור. נבקש מהתלמידים לבחור מילה ולספר

תמוצה	מספוא	איש	עקשן	טיפש	אבא	טיפל	גשחזרים את הסיפור
בלגור	גדר	אמא	לשיכה	פצוע	רון	חמור	
שדה	לילה	נוער	חבל	טרקטור	גכה	עיר	

 <p>מצלמים סיפור בציור את סרטי הסיפור בגודל ובהכתיב את המסגרות למצלמה.</p>	<p>קטע מהסיפור הקשור למילה זו. אפשר לבצע את הפעילות בזוגות, בקבוצה או במליאה.</p> <p>שאלות לשיחה במהלך הקריאה:</p> <p>בסוף העמוד הראשון של הפרק נשאל: איך מרגיש אח-קטן בזמן שמושכים את בלגור? למה אומרים שחמור הוא עקשן? הידעתם? בעלי חיים נוטים לברוח כשהם נבהלים, לעומת זאת כאשר חמורים נתקלים בסכנה, הם קודם כל נעמדים במקום, בודקים את המצב ושוקלים מה כדאי לעשות. אילו עוד דמויות בסיפור מתנהגות בעקשנות? על מה הן מתעקשות ולמה? (אח-קטן מתעקש שבלגור יישאר אצלו בחצר כי הוא נקשר אליו, אנשי העירייה מתעקשים לקחת את בלגור כי הם רוצים שלא יפריע לשכונה, ועוד). על אילו דברים אתם מתעקשים? ולמה?</p> <p>הצעה לפעילות בעקבות הקריאה:</p> <p><u>מצלמים</u></p> <p>אח-קטן אומר שאם אחות-גדולה הייתה נמצאת היא הייתה מצלמת הכל בטלפון שלה. ציירו את התמונות שהיא הייתה מצלמת באותו היום לו הייתה. נשחר עם התלמידים את המצבים בפרק לפי הסדר:</p> <ul style="list-style-type: none">○ קושרים את בלגור לטרקטור○ בלגור נופל ונפצע○ אנשים מתאספים והוותרו מגיע ומטפל בבלגור
	<p>פרק 7</p> <p><u>תקציר</u></p> <p>בפרק השביעי המשפחה מטפלת בבלגור. אח-קטן רוצה לישון בחוץ ולשמור על בלגור והמשפחה כולה מחליטה להקים אוהל בחצר ולישון יחד כל הלילה.</p>

<div data-bbox="209 705 655 954"> <p>באוהל וגזרו והדביקו במחברת בצידו את המשפחה באוהל</p> </div> <div data-bbox="209 974 655 1227"> <p>מציעים פתרונות גזרו, עטו והדביקו במחברת את המרכז בלבד.</p> </div>	<p>פעילות טרום-קריאה – נזכרים ומשחזרים את הפרקים הקודמים:</p> <p>נתבונן באיור שבפרק הקודם. נתאר את כל אחת מהדמויות שבאיור ומה היא עושה (רון הווטרינר, אח-צעיר ובלגור). נשחזר את מה שקרה בסיפור.</p> <p>קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:</p> <p>בפרק קראנו שאח קטן ומשפחתו מבלים את הלילה באוהל בשדה לצד החמור. נסו לחשוב כמו אח-קטן. על מה הוא חשב בלילה? איך לדעתכם הוא מרגיש?</p> <p>הצעות לפעילויות בעקבות הקריאה:</p> <p><u>מצייירים</u></p> <p>גזרו את האוהל והדביקו במחברת, ציירו את המשפחה בתוך האוהל.</p> <p><u>מציעים פתרונות</u></p> <p>עד כה לא מצאו פתרון קבוע לבלגור. הציעו פתרונות משלכם – כתבו וציירו אותם.</p>
	<p>פרק 8</p> <p><u>תקציר</u></p> <p>בפרק השמיני בלגור ממשיך להחלים ומסיעים אותו לצילום בבית חולים לחיות. אבא מגיע ומספר שיש פתרון – מקלט לחמורים.</p> <p>פעילות טרום-קריאה – נזכרים ומשחזרים את הפרקים הקודמים:</p> <p>נתבונן באיור שבפרק הקודם ונשחזר את עלילה הסיפור בפרק האחרון שקראנו.</p> <p>שאלות לשיחה במהלך הקריאה:</p> <p>בפסקה הראשונה של הפרק פקיד המועצה מחתים את אבא על מסמך. מה לדעתכם כתוב במסמך שאבא חותם עליו?</p>

	<p>בסוף העמוד הראשון של הפרק נשאל ונברר עם התלמידים מהו צילום רנטגן? מהו בית חולים לחיות? מהו רכב של חמורים? איך הוא נראה?</p> <p>קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:</p> <p>נקרא שוב כיצד אבא מתאר את המקלט "במקלט של החמורים בלגור יוכל להיות חופשי ובטוח בשדה שלו. ויהיו לו שם חברים חמורים" – ונשאל: מדוע אח-קטן אינו שמח מהפתרון של המקלט? נחזור ונזכר בדברים שמטרידים אותו (הוא לא יהיה איתי, הוא ישכח אותי). האם לדעתכם בלגור ישכח את אח-קטן? מה היתרונות והחסרונות בפתרון של המקלט?</p> <p>אח-אמצע קרא באינטרנט על המקלט שאבא מצא. מה הוא גילה? האם שמעתם על מקלט לחיות?</p> <p>הצעה לפעילות – מקלט לחמורים</p> <p>נכיר מקלט לחמורים (Safe Haven for Donkeys) בעמוד הבית של החווה נצפה בתמונות של החמורים, לכל חמור יש שם וסיפור. אפשר לבחור ולצפות בתמונות החמורים ולהכיר את היוזמה של אימוץ חמור.</p> <p>נצפה יחד בסרטון מתוך חוות מקלט לחמורים שבו רואים בשידור חי את החמורים בחווה.</p>
	<p>פרק 9</p> <p>תקציר</p> <p>בפרק התשיעי לוקחים את בלגור למקלט לחמורים, כל המשפחה מלווה אותו ברכב.</p> <p>פעילות טרום-קריאה – נזכרים ומשחזרים את הפרקים הקודמים:</p> <p>ניזכר בפתרון של המקלט לחמורים, נקרין בשידור חי את הסרטון בפתיחת השיעור ולאורך הקראת הפרק האחרון.</p> <p>שאלות לשיחה במהלך הקריאה:</p> <p>* לאחר המשפט בעמוד הראשון של הפרק "פשוט לא רציתי שתחשבו שאני רגשנית" נעצור ונשאל: למה היא</p>

 <div data-bbox="204 1077 651 1326"> <p>פתק תודה</p> <p>1. גזר, קפלו, ומרחו דבק טאחורי הרבעו הסדווי.</p> <p>2. הדביקו במחברת.</p> <p>3. כתבו תודה במלים של בלגור.</p> </div>	<p>מתכוונת? מה זה רגשנית? האם כולם חשבו שיש לה רגשות אל בלגור? האם הם צדקו?</p> <p>קריאה חוזרת והעמקה בסיפור:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ בסוף הפרק מסופר שבלגור "ידע שהמסע הזה יסתיים בטוב" מהו סוף טוב מבחינת בלגור? מהו סוף טוב מבחינה המשפחה? ▪ האם לדעתכם יהיה לבלגור טוב במקלט? למה כן/לא? ▪ האם לדעתכם יהיה לאח-קטן טוב עם הפתרון? למה כן/לא? ▪ האם לדעתכם לסיפור יש סוף טוב? ▪ נשוחח באופן חופשי על תגובות התלמידים לסיפור: ▪ מה אתם חושבים על הסיפור? ▪ אהבתם את הסיפור? ▪ מה אהבתם בסיפור ולמה? <p>הצעה לפעילות – בלגור אומר תודה</p> <p>לאורך הסיפור כל אחד מבני המשפחה לקח חלק בהצלה ובטיפול של בלגור. אם בלגור היה יכול לומר תודה, מה הוא היה אומר לכל אחד מהם?</p> <p>כתבו כרטיסי תודה.</p> <p>לדוגמה, לאח-קטן: תודה שבאת לבקר אותי בלילה, או תודה שליטפת אותי. לאח-אמצע: תודה שלמדת וקראת עליי באינטרנט, לאחות-גדולה: תודה שצילמת אותי ועוד.</p>
<p>הצעות לפעילויות אחרי הקריאה של הספר</p>	
 <div data-bbox="193 1774 651 2022"> <p>חבלו מילים</p> <p>1. גזרו, קפלו, ומרחו דבק מספרי המלבן המרכזי.</p> <p>2. הדביקו במחברת הכתבו בכל צד חלק של המילה - ובמרכז את המילה השלמה.</p> </div>	<p>מקלט לחמורים</p> <p>מכינים מקלט לחמורים – חומרי יצירה, קרטונים, בריסטולים, פלסטלינה ועוד.</p> <p>מרכיבים מילים</p> <p>נתבונן בכריכה של הספר ונקרא את הכותרת.</p> <p>נשאל: מה זה בלגור? נכוון את הילדים לקרוא את המשך הכותרת: החמור שבא לגור.</p>

נכתוב את שם הספר על הלוח. ננסה לשער מה זה בלגור, עד שיזהו שזו מילה במורכבת משתי מילים. נבחן את המילים המרכיבות את הכותרת: בא + לגור = בלגור, נציין כי זו לא מילה אמיתית בעברית. נשים לב כי לא כל האותיות נשארות במילה החדשה וחלקן מושמטות.

האם אתם מכירים מילים בעברית שמורכבות משתי מילים? לדוגמה:

רְכַבַּת + כְּבֵל = רֶכֶבֶל

רמז + אור = רמזור

פעילות: נרכיב ונמציא מילים

התלמידים יכתבו שתי מילים ויחברו ביניהן.

לדוגמה:

בא + לבית = בלבית

הולך + לישון = הולשון

גלידה + תות = גליתות

אלבום דמויות

ציירו ארבע דמויות מתוך העלילה על גבי כריכת המחברת.

שיר החמור

מאזינים [לשיר החמור](#) מאת רונית פלד.

לומדים את המילים ושרים.

רוקדים ומוסיפים תנועות.

ילדים וחיות

שיתוף בזוגות או בקבוצות על קשר שיש לי עם חיה. ספרו כיצד מצאתם או קיבלתם אותה, כיצד אתם מטפלים בה, מי עוזר לכם, מה אתם מרגישים כשאתם איתה? ועוד.

